

Ympäristösopimukset

- Kuinka voin hyödyntää ympäristökorvauksen täysimääräisenä?

Lammas- ja lehmipaimenviikoille ennätysmäärä hakemuksia « Taka

25.1.2017

Metsähallituksen paimenviikkojen suosio jatkoi kasvuaan. Onnekkait lammas- ja lehmipaimenet arvotaan tänä vuonna 4 767 hakemuksen joukosta. Hakemusten määrä kasvoi reilulla tuhannella edellisvuoteen verrattuna. Jaossa on yhteensä 142 paimenviikkoa kahdessatoista paimenkohteessa, joista kaksi on uusia. Suosituin paimenkohteista oli jo toisen kerran Koloveden kansallispuiston Huhtiniemen talo.

Selvitimme, mikä ihmisiä kiehtoo matkailussa juuri nyt. Tässä kolme vahvaa trendiä.

1. Omatoimimatkailun suosio kasvaa

Kodin Kuvalehden nettikyselyssä kävi ilmi, että jopa vastaajista 70 prosenttia valitsisi mielummin omatoimiloman kuin pakettimatkan.

2. Löhöily alkaa jo riittää

Alan toimijoiden mukaan nousussa ovat aktiiviset lomanviettotavat kuten joogamatkat, sukelluslomat ja pyöräilyreissut. Reissaajat haluavat tehdä ja toimia, eivät vain nähdä.

3. Nostalgiassa on nostetta

Yksi kotimaan matkailun yllätyshteistä ovat Metsähallituksen järjestämät lammaspaimenviikot. Paimenten askareisiin kuuluu muun muassa lampaiden laskemista, rapsuttelua ja hellimistä. Hakijoita on ollut satoja enemmän kuin on pystytty ottamaan. Tämän vuoden haku on käynnissä nyt (luontoon.fi).

Mikä ihmeen lammaspaimenviikko?

- Metsähallitus vuokraa lomamökkejä kansallispuistoalueilta, lomamökin hintaan kuuluu vaatimaton majoitus ja mahdollisuus olla lammaspaimenena
- Viikkoon sisältyy laiduneläimistä huolehtiminen
- Viikon hinta on 350-450€
- **Lomaviikot ovat suosittuja ja kaikki halukkaat eivät mahdu mukaan**

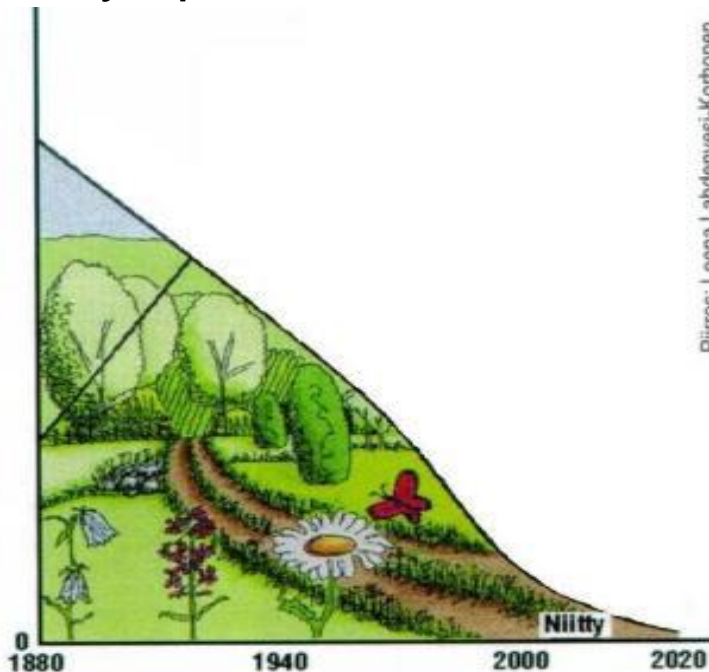
Luonnonmonimuotoisuus

Perinnebiotoopit

- Perinnebiotoopit erittäin arvokkaita elinympäristöjä
 - Metsälaitumet ja hakamaat (puustoisia)
 - Niityt ja kedot (avoimia)
- Perinnemaisema = perinnebiotooppi + rakennettu ympäristö

- Perinnebiotoopit ovat vähentyneet n. 1 %:iin 1800-luvun tilanteesta
- Niille ominainen kasvi- ja eläinlajisto on uhanalaistunut voimakkaasti
- Valtakunnallinen perinnemaisemainventointi 1990-luvulla

Mitä ympäristösopimuksia voit hakea 2017?

- Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito perinnebiotoopit, luonnonlaitumet
- Alkuperäisrotusopimukseen lisäeläimiä
- Kosteikkojen hoito
- Ei-tuotannolliset investoinnit
 - Kosteikkojen perustaminen
 - Luonnonlaidunten ja perinnebiotooppien alkuraivaus ja aitaaminen

Kuka voi hakea ympäristösopimuksia ja investointeja?

- Aktiiviljelijä
- Rekisteröidyt yhdistykset
- Vesilain mukaiset vesioikeudelliset yhteisöt → kosteikonhoitosopimusta.
- Sinun ei tarvitse sitoutua ympäristökorvaukseen, jotta voit hakea ympäristösopimusta.
- Sinun ei ole tarvinnut hakea aikaisemmin tukia

Faktaa sopimuksista ja investoinneista

Kesto:

- Ei-tuotannolliset investoinnit 2-4 vuotta
- Ympäristösopimukset 5 vuotta

Haku:

- 15.6.2017 Keski-Suomen ELY-keskus

Tukitasot:

- Ei-tuotannolliset investoinnit
 - Kosteikot 11669€/ha, pienet kosteikot 3225/kohde
 - Pb ja luonnonlaitumet 1862/1108 /754 €/ha pinta-ala porrastus
- Ympäristösopimukset Moma 450 - 600€/ha, kosteikko 450€/ha

Keski-Suomen ympäristösopimukset

- K-S Maatalousluonnon monimuotoisuus ja maisemanhoitosopimuksia n.200 kpl
- Kosteikkojen hoitosopimuksia n.30 kpl
- Ei-tuotannollisia investointeja 25 kpl
- Yhteensä pinta-ala 1500 ha

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Perinnebiotoopit ovat niittyjä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Rantaniittyjä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Hakamaa

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

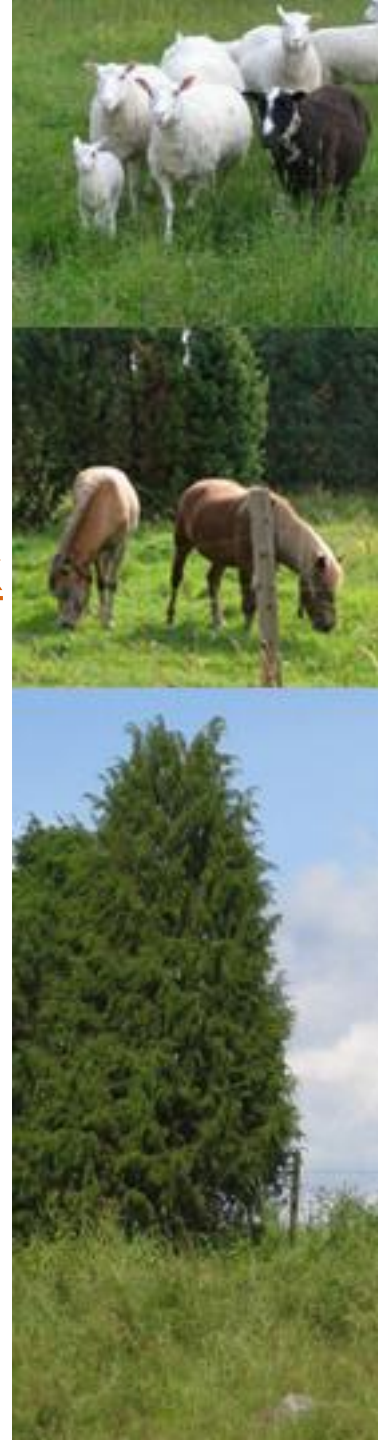
Metsälaidun

Miten perinnebiotooppia kannattaa hoitaa

- <https://www.youtube.com/watch?v=MI1ukdNnRik>

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimus

Sopimus voidaan tehdä:

- perinnebiotoopeista
- luonnonlaitumista
- peltojen reuna-alueista,
- pellon ja tien tai pellon ja vesistön välisistä reuna-alueista tai
- peltoalueiden metsäsaarekkeista

Reunavyöhykkeet, metsäsaarekkeet

Kosteikolle Ei- tuotannollinen investointi ja hoitosopimus

Kosteikkoinvestointi voi olla

- hoidettavia kosteikkoja
- pienten kosteikkojen ketjuja
- kosteikkomaisia tulva-alueita herkästi tulviville pelloille
- kunnostamalla uomia luonnonmukaisen vesirakentamisen periaatteiden mukaisesti.

Mitä kosteikoilla voi tehdä

- <https://www.youtube.com/watch?v=Ct2Ppuynm1Qw>

Hyviä esimerkkejä Keski-Suomesta

Rekisteröity yhdistys maatalousluonnon monimuotoisuus ja maisemanhoitajana

- Sopimusala 50,31 ha vuokarattuja alueita yksityisiltä maanomistajilta että metsähallitukselta
 - Arvokkaita perinnebiotooppeja, perinnebiotooppeja sekä luonnonlaitumia, osa alueista aidattu ei-tuotannollisella investoinneilla
 - Osa alueesta sijaistaa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkailla maisema-alueilla
 - Yhdistys hoitaa metsähallituksen paimenviikon kohdealuetta
 - Laiduntajina toimii teuraslampaat, jotka yhdistys ostaa keväällä. Lampaat laiduntavat kesän ja myöhemmin syksyllä ne teurastetaan.

Maatilamatkailu ja suoramyynti tila

- Luonnonlaitumia ja perinnebiotooppeja 39 ha
 - Maakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella, tilalla maatilamatkailua ja tuotteiden suoramyyntiä
 - Päätoimisia yrittäjiä.
 - Tila on luomutuotannossa
 - Laiduntajina emolehmät
 - Karja laiduntaa kahdessa laumassa, toinen luonnon monimuotoisuus kohteita ja toinen perinnebiotooppeja
- Kosteikko
 - Vesien suojelun ja luonnonmonimuotoisuudesta edistämiseen
 - Tila pitää ympäristösopimuksia tärkeänä osana tilan ympäristöarvoja ja osana liiketoimintaa

Perinnemaisemien hoitoon erikoistunut pikkutila

- Tilan kokonaispinta-ala on 21,9ha (4,6 ha omaa maata), josta ympäristösopimuksessa 17ha perinnebiotooppeja ja luonnon monimuotoisuusalueita (myös kaupunkialueella).
- Tilalla lammastaloutta
- Tila hoitaa viittä eri perinnemaisemakohdetta, osa arvokkaita perinnebiotooppeja.
- Tila hoitaa kansallispuistossa paimenviikon laidunaluetta, jossa käy ulkopuolisia vierailijoita. Yrittäjät ovat osa-aika viljelijöitä.
- Alueiden hoidolla on päästy hyviin tuloksiin.
 - esimerkiksi taantuvien perinnebiotooppikasvien lisääntymisenä, linnustoarvojen lisääntymisenä ja kaupunkilaisten viihtyvyyden lisäämisenä

Tilalla kolme maatalouden tukijalkaa

- Tilalla 40 ha, josta 22,40 ha peltoa ja 17,60ha ympäristösopimuksessa olevia perinnebiotooppeja ja luonnonlaitumia
- Päätoimisia viljelijöitä
- Emolehmäkarja, joka laiduntaa perinnebiotooppeja ja luonnonlaitumia.
- Perinnebiotooppien yhteyteen kunnostettuja lomamökkejä
- Tilalla maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja, jossa monilajisia niittyjä sekä puoliavoimia metsälaitumia.
- Yrittäjä on luonut liiketoiminnan kolmen tukijalan varaan, perinnemaisemat, matkailu ja laiduntavat emolehmät täydentävät toinen toisiaan sekä tuovat kukin osuutensa tilan liikevaihtoon.

Tilan vanhat laidunalueet ennallistetaan perinnebiotoopeiksi

- Tilalla vajaatuottoisia metsiä, oli tehtävä päätös ennallistetaanko vanhat metsälaitumet vai lähdetäänkö alueiden kehittämistä viemään talousmetsänhoidon periaatteilla.
- Viljelijäpariskunta tilan ulkopuolella töissä, osa töistä ulkoistettu
- Päädyttiin ennallistamaan vanhat metsälaitumet.
- Yrittäjällä on sekä Ei-tuotannollisen investoinnin hankkeita, että ympäristösopimusaloja
 - Ympäristösopimusaloja 17ha
 - Ei-tuotannollista investointialaa n. 10 ha
- Ympäristösopimusaloja hoidetaan vuokraeläimillä – tarkoitus ostaa myöhemmin myös omia eläimiä

Tila erikoistunut laiduneläinten vuokraamiseen

- Lammastila, jolla vähäiset laidunalueet
- Tilan lampaat on vuokrattu hoitamaan alueen perinnemaisemia
- Tilan osa liikevaihdosta tulee lampaiden vuokratuloista
- Vuokralainen huolehtii laidunalueen aitaamisesta ja eläinten juomavedestä sekä valvonnasta.
- Tila huolehtii eläinten lääkinnästä ja terveydenhoidosta
- Tilanpito osa-aikaista yrittämistä

Laidunpankki

www.laidunpankki.fi

- Laidunpankki on työkalu, jonka avulla voit hankkia lisälaidunta eläimillesi tai löytää eläimiä maisemanhoitajiksi.
- Tavoitteena on lisätä sopimuksellista yhteistyötä, joka hyödyttää molempia osapuolia.
- Luonnonlaitumet tarjoavat edullista rehua, ja laidunnus on samalla erinomaista ympäristön hoitoa.
- Maisemat avartuvat ja luonnon monimuotoisuus lisääntyy.
- Pro Agrian Maa- ja kotitalousnaiset ylläpitää laidunpankkia

Kosteikot

- Riistan hoitoa (tärkeitä pesimis- ja levähdysalueita) ja poikastuotantoa
- Elävämpi maisema
- Maatilan ympäristöteko
- Vesiensuojelu näkökohdat
- Tulvavesien tasaaja

Miten tehdä bisnestä, metsästysmatkailu, linturetket

<https://www.youtube.com/watch?v=w8fpjFHW9M>

Kiitos!